

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย

ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว

QUALITY OF WORK LIFE OF GARBAGE COLLECTOR OF PUBLIC CLEANLINESS AND PUBLIC
PARK SECTION, LAT PHRAO DISTRICT, BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

อารัตถพงษ์ สะครรัมย์¹, ปกรณ์ ปรียากร², อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ³

Arratthaphong Sakhonram¹, Pakorn Priyakorn², Orapin Piyasakulkiat³

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต1-3

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย4

Master of Public Administration Program Graduate School Kasem Bundit University1-3

Mahachulalongkornrajavidyalay University4

apanexpen13@gmail.com

Received : April 15, 2025;

Revised : June 1, 2025;

Accepted : June 8, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร และ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 127 คน สถิติที่ใช้เชิงพรรณนาจากค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครโดยภาพรวม มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า 1) ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีคุณภาพชีวิตการทำงาน 2) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะและปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตการทำงาน 3) ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน 4) ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว และ 5) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ตามลำดับ สำหรับปัญหาและอุปสรรคของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า อัตราค่าตอบแทน ซึ่งในปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เนื่องจากสิ่งอุปโภคบริโภคมี

ราคาสูงขึ้น ต้องการให้มีการทำความสะอาดของสถานที่ทำงานทุกวันเพื่อให้มีสภาพแวดล้อมและสุขอนามัยที่ดี และควรจัดสถานที่พักผ่อนช่วงเวลาพักอาหารกลางวัน การมีโอกาสนิยามบรรจุเป็นลูกจ้างประจำเมื่อทำงานครบตามกำหนด และเพิ่มสวัสดิการ ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัวบางช่วงระยะเวลา การปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกาย

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงาน, พนักงานเก็บขยะมูลฝอย, สำนักงานเขตลาดพร้าว

Abstract

The purpose of this research were to study 1) The level of quality of work life of garbage collector of Public Cleanliness and Public Park Section, Lat Phrao District, Bangkok Metropolitan Administration and 2) To study problems and obstacles of quality of work life Garbage Collector of Public Cleanliness and Public Park Section, Lat Phrao District, Bangkok Metropolitan Administration. It is a quantitative research, collected the data which utilized the questionnaires. The sample group from garbage collector in public cleansing and public park section of Lat Phrao District, Bangkok Metropolitan Administration. This research used descriptive statistics to find basic statistics such as frequency and percentage to explain basic information, general characteristics of the sample and find the average and standard Deviation. The result was summarized as follows; 1) The quality of work life of Garbage Collector of Public Cleanliness and Public Park Section, Lat Phrao District, Bangkok Metropolitan Administration, overall showed that was at a high level, while considering each aspect, the average values from highest to lowest were as follows: The aspect of social benefits, hygienic and safe environment, job stability and advancement, work-life balance, and adequate and fair compensation, respectively. 2) The problems and obstacles of quality of work life of Garbage Collector of Public Cleanliness and Public Park Section, Lat Phrao District, Bangkok Metropolitan Administration found that; The compensation was not enough to support their daily lives, as consumer goods was more expensive, workplace should be cleaned every day, with good ventilation, airiness, shade, and a building for rest during lunchtime, the opportunity to consider becoming a permanent employee when the required work hours are completed, in order to increase the salary and receive welfares, the continue work periods affect the quality of well-being.

Keywords: Quality Of Work Life, Garbage Collector, Lat Phrao District

บทนำ

คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานปัจจุบันเพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญและเป็นต้นทุนทางสังคมที่มีคุณค่าในสังคม ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่เข้าสู่ระบบการทำงานต้องทำงานเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้และตอบสนองความต้องการพื้นฐานซึ่งต้องทำงานอยู่ในที่ทำงานเป็นส่วนใหญ่จึงต้องมีสภาวะที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทั้งสภาวะทางกาย สภาวะทางอารมณ์ สภาวะทางจิตวิญญาณ และสภาวะทางสังคม แนวคิดสำคัญประการหนึ่งที่มีบทบาทในการพัฒนาองค์การทั้งในการบริหารจัดการและการปรับปรุงคุณภาพการทำงานในองค์การได้มุ่งให้ความสนใจไปที่คุณภาพชีวิตการทำงาน (กองสวัสดิการแรงงาน, 2567)

เมื่อกล่าวถึงคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Work Life) การทำงานเป็นกลไกสำคัญส่วนหนึ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ในวัยเจริญเติบโตที่สามารถหาเลี้ยงชีพตนเองได้ จึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ปฏิบัติมากกว่ากิจกรรมใดๆ การทำงานเป็นสิ่งที่ให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อชีวิตมนุษย์เพราะเป็นโอกาสที่ทำให้เกิดการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้ร่วมงานกับบุคคลอื่น ๆ กับสถานที่ และเรื่องราวต่างๆ ร่องจากที่พ้ออาศัยของตนเอง ศิริกานต์ ทิมย้ายงาม, (2550) ได้เสนอว่า คุณภาพชีวิตการทำงานประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ คือ 1) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม 2) สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย 3) การพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน 4) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 5) การบูรณาการด้านสังคม 6) ความมีระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน 7) ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน และ 8) การปฏิบัติงานในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของฮิวส์และคัมมิง (Huse and Cummings, 1985) กล่าวถึงตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตการทำงานใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย 3) ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน 4) ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว และ 5) ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม

สำหรับสำนักงานเขตลาดพร้าวมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อบริการรับใช้ประชาชนเป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็น 10 ฝ่าย มีภารกิจหน้าที่ ดังนี้ 1. ฝ่ายปกครอง 2. ฝ่ายทะเบียน 3. ฝ่ายโยธา 4. ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ 5. ฝ่ายรายได้ 6. ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ 7. ฝ่ายการศึกษา 8. ฝ่ายการคลัง 9. ฝ่ายเทศกิจ 10. ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ทั้งนี้ ภารกิจหน้าที่หลักของสำนักงานเขต ต้องดำเนินการตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และคณะผู้บริหาร ได้ร่วมกันจัดทำ นโยบายเพื่อให้การบริหารราชการ การพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพเน้นความรวดเร็วในการให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างทันทั่วทั้งที่ตามนโยบายผลักดันหัวใจแก้ไขทันที (NOW) มี 5 นโยบายดังนี้ 1. สะอาด (Clean): บ้านเมืองสะอาด การบริหารราชการใสสะอาด 2. สะดวก

(Convenient) : เดินทางสะดวก ใช้ชีวิตสะดวก ข้อมูลสะดวก 3. ปลอดภัย (Community) : ชีวิตปลอดภัย ทรัพย์สินปลอดภัย ชุมชนและสังคมปลอดภัย 4. คุณภาพชีวิตดี (Care) : ดูแลคุณภาพชีวิตประชาชน สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ 5. วิถีพอเพียง (Common way of living) : ภูมิใจในรากฐานไทย พอใจในความเป็นอยู่ ซึ่งนโยบายดังกล่าวฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในพื้นที่ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญในการดำเนินการตามนโยบายด้านบ้านเมืองสะอาด ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติหน้าที่ด้านกวาดถนน ด้านการดูแลรักษาต้นไม้ ด้านเก็บขยะตามบ้านเรือน สถานประกอบการต่าง ๆ ศาสนสถาน สถานที่ราชการในพื้นที่เขตลาดพร้าว เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในพื้นที่เขตและความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย ภารกิจหน้าที่ที่สำคัญหน้าที่หนึ่ง คือ การเก็บขยะมูลฝอย คนทั่วไปมักจะนึกถึงสิ่งสกปรกต่าง ๆ ที่คนนำมาวางทิ้ง กรุงเทพมหานครจึงได้กำหนดตำแหน่งให้มีบุคลากรสำหรับปฏิบัติงานด้านการเก็บขยะมูลฝอยที่คนนำมาทิ้งตามจุดต่าง ๆ ไว้ที่รถเก็บขยะมูลฝอย เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี ณ สถานที่ที่กรุงเทพมหานครกำหนดไว้ ดังนั้น คนจึงเป็นภารกิจสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้น่าอยู่อาศัย ผู้คนบางส่วนอาจจริงเกียจอาศัยนี้ เนื่องจากต้องอยู่กับขยะมูลฝอยที่เป็นสิ่งสกปรกทุกวัน การทำงานอาชีพนี้จึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกที่รักในอาชีพ มีความเสียสละในการปฏิบัติงาน ความผูกพันในหน่วยงาน จะส่งผลให้หน่วยงานประสบความสำเร็จและส่งผลให้พื้นที่เขตลาดพร้าวมีความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีอีกด้วย

อย่างไรก็ตามพนักงานเก็บขยะมูลฝอยเป็นบุคลากรของภาครัฐต้องให้ความใส่ใจเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความเสี่ยงด้านสุขภาพพลานามัย และการปฏิบัติงานที่หนักเกินไป โดยพบว่าภาระงานที่มีมากเกินไปกำลังโดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลาหลายชั่วโมงในสภาวะแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อาจทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่ต้องการ จากการศึกษาของณัฐชา แป้นสุข และคณะ, (2566) พบว่า ภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะมีปัญหาคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เช่น อันตรายจากอุบัติเหตุอันตรายจากเชื้อโรคและอันตรายจากสารเคมี 2) ปัญหาด้านสุขภาพจิต สังคม จิตวิญญาณ พบว่า เป็นอาชีพที่น่ารังเกียจ สำหรับบุคคลทั่วไปไม่น่าภาคภูมิใจ 3) ปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่าฝุ่นละอองและขยะมูลฝอยก่อให้เกิดมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ 4) ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า อาชีพการเก็บขยะยังมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ซึ่งฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ควรนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาและตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอยด้วย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เป็นที่มาของการศึกษาถึง “คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร” เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความ

สะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร และปัญหาอุปสรรคในการทำงานของ พนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังเป็นข้อมูลนำไปสู่การหาแนวทางในการพัฒนาหรือส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าวอีกด้วย โดยมีรายละเอียดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

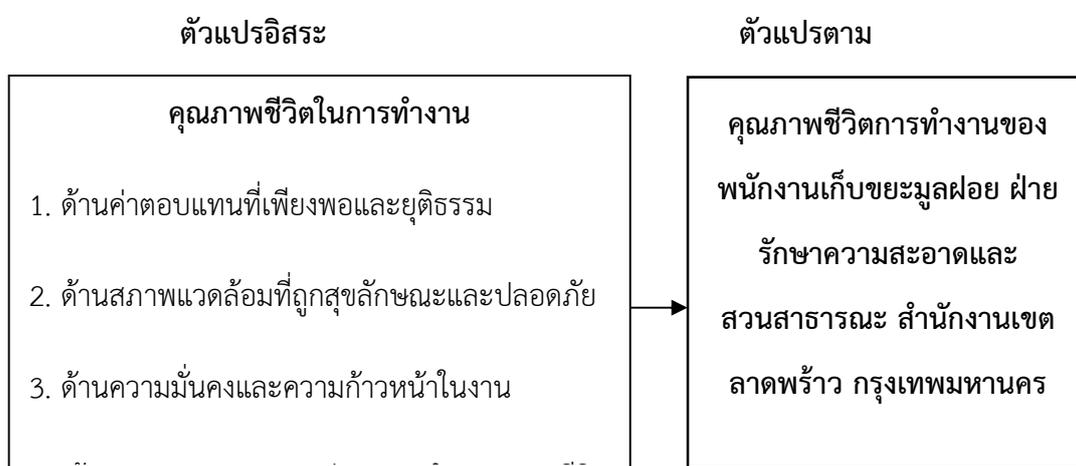
1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับภารกิจหน้าที่ของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และตามที่กฎหมายอื่นๆ กำหนด และศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของฮิวส์และคัมมิง (Huse and Cummings, 1985) เป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตการทำงานโดยแบ่งการศึกษาเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัย 3) ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน 4) ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว และ 5) ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม
2. **ขอบเขตด้านประชากร** ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 182 คน
3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยในพื้นที่ในการกำกับดูแลของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
4. **ขอบเขตด้านระยะเวลา** ทำการวิจัยในระหว่างเดือนมีนาคม-ตุลาคม 2567

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน

คุณภาพชีวิตในการทำงานถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการปฏิบัติงานเพราะการทำงาน ก่อให้เกิดรายได้ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิต และมีความสุขในการทำงานมีความมั่นคงในการทำงาน มีความก้าวหน้าในด้านหน้าที่การงาน ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมและ เพียงพอกับเศรษฐกิจในปัจจุบัน รวมไปถึงได้รับความพึงพอใจในการทำงานของตนเอง (กิติคุณ ชื่อสัตย์ดี, 2557) ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตการทำงาน แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม 2) สิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย 3) การพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน 4) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 5) การบูรณาการด้านสังคม 6) ความมีระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน 7) ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน และ 8) การปฏิบัติงานในสังคม (ศิริกานต์ ทิมย้ายงาม, 2550; Huse and Cummings, 1985; Walton, 1973: 45) เพื่อความเหมาะสมกับหัวข้อวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย 3) ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน 4) ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว และ 5) ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 182 คน (สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร, [ออนไลน์], 2567). กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan, 1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 127 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สร้างขึ้นมาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยอาศัยความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการ และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติและ ลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Cronbach's Alpha) (Cronbach, 1970) ได้เท่ากับ .842 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน of พนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกรักษาและปลอดภัย 3) ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน 4) ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว และ 5. ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราวัดประมาณค่าแบบ Likert Rating Scale กำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับโดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 และ น้อยที่สุด = 1

การพิจารณาค่าเฉลี่ยกำหนดเป็นเกณฑ์ในการประเมินค่าแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 -5.00 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 -4.20 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 -3.40 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 -2.60 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 -1.80 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และ หาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient's Cronbach)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย 3) ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน 4) ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว และ 5. ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

n = 182

คุณภาพชีวิตการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	2.83	1.124	ปานกลาง	5
2. ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	4.54	.462	มากที่สุด	2
3. ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน	4.30	.854	มากที่สุด	3
4. ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว	4.18	.806	มาก	4
5. ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.79	.348	มากที่สุด	1
รวม	4.13	.685	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงถึงคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมมีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .685) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = .348)
2. ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .462)
3. ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .854)
4. ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .806) และ
5. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 1.124) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ดังนี้

- 1) พนักงานเก็บขยะมูลฝอย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน โดยไม่สอดคล้องกับสิ่งอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้น
- 2) พนักงานเก็บขยะมูลฝอย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสภาพแวดล้อมที่ทำงาน หลังจากไปเก็บขยะมาแล้วยังมีปัญหาเรื่องอาคารที่พักที่เหมาะสมกับพนักงานที่สามารถพัก และผ่อนคลายในช่วงพักเที่ยง
- 3) พนักงานเก็บขยะมูลฝอย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน เนื่องจากยังมีปัญหาเกี่ยวกับโอกาสในการพิจารณาบรรจุเป็นลูกจ้างประจำ เมื่อทำงานครบตามกำหนดอย่างน้อยมากส่งผลต่อการได้เพิ่มเงินเดือนและการได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ค่าเทอมบุตร ฯลฯ
- 4) พนักงานเก็บขยะมูลฝอย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว เกี่ยวกับในช่วงเวลาการปฏิบัติงานมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกายที่พักผ่อนมีไปตามวิถีชีวิตที่ควรจะเป็น อีกทั้งมีปัญหเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่มีเวลาว่างไม่ตรงกัน
- 5) พนักงานเก็บขยะมูลฝอย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะ อีกทั้งไม่มีการจัดการขยะที่ดีพอทำให้ปริมาณขยะมีมากเกินไปกำลังของพนักงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเก็บขยะโดยรวมด้วย

อภิปรายผล

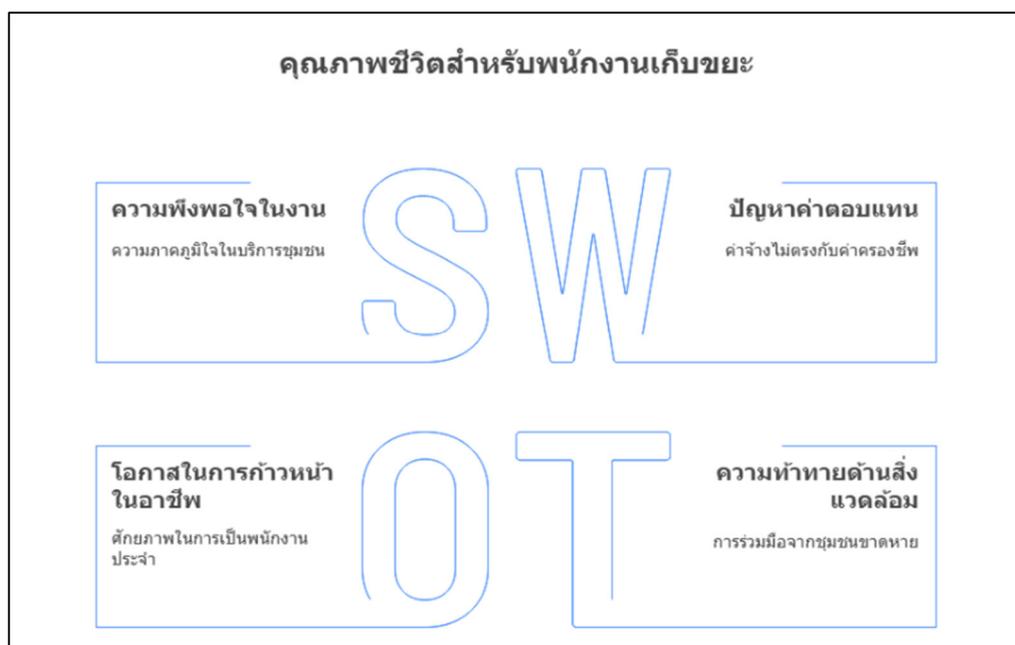
จากการศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมพบว่า มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว มีความภาคภูมิใจในการได้ปฏิบัติงานที่มีประโยชน์ต่อสังคม ได้ช่วยเหลือและให้บริการแก่สังคม และเป็นงานที่มีอาชีพความมั่นคงประเภทหนึ่งที่มีมาตรฐานในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง สามารถสอบ

บรรจુเป็นข้าราชการได้ในอนาคต รวมถึงสถานที่ทำงานมีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการจัดอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยและป้องกันอุบัติเหตุอย่างเหมาะสม อีกทั้งหน่วยงานยังจัดให้มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี แม้ว่าความคิดเห็นด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากค่าครองชีพในปัจจุบันสูงขึ้นอาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพสอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้

ธันสถา โรจนตระกูล, (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลในเขตจังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมของพนักงานเก็บขยะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลในเขตจังหวัดพิจิตรทำงาน โดยภาพอยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิศโสภา ที่ฆวางค์, (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่สูง โดยด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมอยู่ในระดับสูงมาก เพียงด้านเดียว และความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัวอยู่ในระดับสูงเหมือนกัน แต่ผลการวิจัยยังมีประเด็นไม่สอดคล้องเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ที่มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับสูง

องค์ความรู้ในการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยขอนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากผลการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร อธิบายได้ว่า ในการปฏิบัติงานในอาชีพเก็บขยะมูลฝอยนี้ที่ทำให้พนักงานมีความรู้สึกภาคภูมิใจในคุณค่าของตัวเองที่มีคุณประโยชน์ต่อชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด และสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชนและสังคมโดยรวม แต่สิ่งที่ทำให้เขารู้สึกว่าคุณภาพชีวิตของพวกเขาต้องลงไปเกิดจากค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ทั้งที่ทำงานหนัก และเสียสละทำงานในสิ่งที่บางคนไม่สามารถทำได้เช่นพวกเขา เนื่องจากมองว่าเป็นงานที่คลุกคลีกับสิ่งสกปรก และเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีและเชื้อโรค แต่ในขณะที่เดียวกันพวกเขาก็รู้สึกว่ามีสิ่งเข้ามาทดแทนความด้อยค่าจากค่าตอบแทนที่ไม่เป็นธรรมก็ยังมีหวังว่า จะมีโอกาสสร้างความมั่นคงในอาชีพได้หากได้รับพิจารณาบรรจุเป็นพนักงานประจำและสามารถเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือน และสวัสดิการต่างๆ ที่เพิ่มเติมที่อาจทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และอีกประเด็นปัญหาที่ทำให้พวกเขาวิตกกังวลในการปฏิบัติงาน คือ จำนวนขยะที่มีเพิ่มมากขึ้นทุกวันส่งผลต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้นเกินกำลังความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในขณะที่จำนวนพนักงานเท่าเดิมอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย ด้วยสาเหตุที่ประชาชนไม่ได้ความร่วมมือในการจัดการขยะที่ถูกวิธี ทำให้ไม่สามารถลดปริมาณขยะลงได้ซึ่งเป็นบ่อเกิดปัญหาสุขภาพแวดล้อมโดยรวมอีกด้วย

สรุปผลการวิจัย

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมมีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านความเกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงานอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัวอยู่ในระดับมาก และ 5) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบันซึ่งไม่สอดคล้องกับสิ่งอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้น สภาพแวดล้อมที่ทำงานหลังจากไปเก็บขยะมาแล้วไม่มีอาคารที่พักที่เหมาะสมกับพนักงานที่สามารถพัก และผ่อนคลายในช่วงพักเที่ยง อีกทั้งโอกาสในการได้รับพิจารณาบรรจุเป็นลูกจ้างประจำ เมื่อทำงานครบตามกำหนดอย่างน้อยมากส่งผลต่อการจะได้เพิ่มเงินเดือนและการได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ค่าเทอมบุตร ฯลฯ ความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว เกี่ยวกับในช่วงเวลาการปฏิบัติงานมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกายที่พักผ่อนไม่เพียงพอตามวิถีชีวิตที่ควรจะเป็น อีกทั้งมีปัญหเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่มีเวลาว่างไม่ตรงกัน รวมไปถึงชุมชนที่ไม่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะเท่าที่ควร อีกทั้งไม่มีการจัดการขยะที่ีดีพอ

ทำให้ปริมาณขยะมีมากขึ้นกำลังของพนักงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเก็บขยะอันเป็นบ่อเกิดของปัญหาสภาพแวดล้อมโดยรวมอีกด้วย

ข้อเสนอแนะข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาถึงคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่พบว่าประเด็นแต่ละด้านมีระดับที่มีความแตกต่างกันไป แต่ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาแก้ไขได้แก่เรื่องค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอ และเรื่องสถานที่พักในช่วงพักเที่ยงที่เขาควรได้รับการผ่อนคลายจากงานที่หนักและเหนื่อยยาก โอกาสที่ได้รับการพิจารณาเป็นลูกจ้างประจำ ความไม่สมดุลระหว่างงานกับชีวิตประจำวัน ภาระงานที่มากเกินไปกำลังความสามารถที่จะปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรซึ่งผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. พนักงานควรร่วมกันนำเสนอชี้แจงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการพิจารณาเกี่ยวกับค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบันที่มีค่าอุปโภคบริโภคราคาสูงขึ้น
2. พนักงานควรเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรื่องอาคารที่พักที่เหมาะสมกับพนักงานที่สามารถพัก และผ่อนคลายในช่วงพักเที่ยง
3. พนักงานควรนำเสนอให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพิจารณาการบรรจุเป็นลูกจ้างประจำ เมื่อทำงานครบตามกำหนดให้มากขึ้นเพื่อการได้เพิ่มเงินเดือนและการได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ค่าเทอมบุตร ฯลฯ
4. พนักงานควรนำเสนอให้มีการพิจารณาเกี่ยวกับในช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่มีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย ควรจัดการเวลาที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตที่ควรจะเป็น และไม่ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
- 5) พนักงานควรร่วมมือกันรณรงค์สร้างความเข้าใจให้ชุมชนร่วมมือในการคัดแยกขยะ และมีการจัดการขยะที่ดีพอเพื่อลดปริมาณขยะลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร” เพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะให้มีการวิจัยในครั้งต่อไปเพิ่มเติม ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข และเสนอแนะนโยบายให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติคุณภาพชีวิตการทำงาน เพื่อให้ทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงานทั้งปัจจัยภายในองค์กรและภายนอกองค์กร เพื่อนำมาบูรณาการในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเพื่อรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองสวัสดิการแรงงาน. (2567). คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work Life). *อนุสารแรงงาน*, 11(4): 17-22.
- กิติคุณ ชื่อสัตย์ดี. (2557). *คุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานชลเลข สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธนัสถา โรจนตระกูล. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลในเขตจังหวัดพิจิตร*. งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ณัชชา แป้นสุข และคณะ. (2566). *คุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะเขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช*. *วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. 7(3): 1-22.
- พิศโสภา ทีฆาวงค์. (2560). *คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่*. *วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ศิริกานต์ ทิมย้ายงาม. (2550). *คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดฉะเชิงเทรา*. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. [ออนไลน์]. (2567). *ประวัติความเป็นมา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkok.go.th>. (14 มีนาคม 2567).
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological test* (5th ed.). New York : Harper Collins.
- Huse, E.F. and Thomas G., Cummings. (1985). *Organization Development and Change*. (3rd ed.). Minnesota: West Publishing.
- Krejcie, R.V. & D.W. Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 – 610.
- Walton, R. E. (1973). "Quality of working life: What is it?" *Sloan Management Review*, 15, 11-21.